

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice” și a Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul prevede instituirea „Registrului de stat al datelor genetice”, precum și aprobă Conceptul Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice”, dar și Regulamentul privind modul de ținere a „Registrului de stat al datelor genetice”, având un rol determinant în descoperirea infracțiunilor prin gestionarea unei baze de date genetice automatizate, în scopul identificării rapide a autorilor infracțiunilor pe baza profilului genetic, care la etapă actuală laboratoarele de analiză genetică moleculară ADN nu dispun, iar un cadru normativ în acest sens lipsește.</p> <p>De altfel, proiectul a fost elaborat în conformitate cu art. 7 alin. (1) din Legea nr. 235/2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară, care stipulează că evidența informației genetice acumulate în cadrul înregistrării genetice se ține numai în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al datelor genetice”, ale cărui concept și regulament privind modul de ținere se aprobă de către Guvern.</p> <p>De asemenea, proiectul este elaborat în vederea executării pct. 9 subpct. 9.8 din Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 care prevede aprobarea Conceptului privind Registrul de stat al datelor genetice și a Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al datelor genetice”.</p> <p>O bază de date criminalistice ADN este importantă prin faptul că poate contribui la cercetarea infracțiunilor prin corelarea profilurilor ADN recoltate din urmele biologice care au legătură cu infracțiunea și cu ale donatorilor posibili (sau rudele acestora). În ultimii ani, bazele de date criminalistice ADN și-au demonstrat utilitatea în acest sens.</p> <p>Astfel, un factor important în descoperirea infracțiunilor îl constituie și gestionarea unei baze de date genetice computerizate în scopul identificării rapide a autorilor infracțiunilor pe baza profilului genetic. Dezvăluirea investigării eficiente și descoperirea crimelor este practic imposibilă fără utilizarea rezultatelor expertizei genetice.</p> <p>La etapa actuală, bazele de date naționale ADN servesc drept temei pentru investigațiile de rutină desfășurate de organele de poliție. Prin urmare, strategiile tradiționale de investigare adoptate de poliție sunt abandonate tot mai frecvent în favoarea abordării bazate pe ADN, în special, în cazurile când sunt disponibile urme biologice.</p> <p>O bază de date ADN oferă informații operative importante și contribuie la eliminarea bănușilor la o etapă incipientă a unei investigații. Potrivit experienței internaționale, bazele de date ADN au ajutat să fie excluse mai multe persoane din investigațiile derulate de organele de poliție decât au fost condamnate – o abordare și un instrument unic în procedurile aplicate de poliție.</p> <p>Păstrarea profilurilor ADN de la locul faptei pentru infracțiunile nedescoperite este, la fel, foarte importantă deoarece acestea pot corela infracțiunile comise în trecut cu noi bănuși care sunt dați în căutare sau datele cărora sunt stocate în baza de date. De asemenea, ar putea corela profilurile ADN din diferite infracțiuni nedescoperite, ceea ce le va permite organelor de drept să facă legătură între infracțiuni și să cerceteze dacă acestea au fost comise de același infractor.</p>

Astfel, utilizarea bazelor de date ADN poate preveni irosirea de resurse prin concentrarea cercetării desfășurate de poliție asupra problemelor relevante. În acest mod sunt identificați mai rapid recidiviștii, fiind asigurată protecția potențialelor victime.

Deși în ultimii ani au fost depuse eforturi importante la nivel național cu scopul de a spori eficiența, transparența, echitatea și accesibilitatea sectorului de justiție, se impune o îmbunătățire suplimentară pentru a asigura o coordonare coerentă între organele de drept, organele de securitate și instituțiile de justiție pentru administrarea eficace a justiției, astfel încât bărbații și femeile, în special din grupurile marginalizate sau minoritare, să-și poată revendica efectiv drepturile și accesul la justiție.

Prin urmare, Registrul urmează să fie un sistem complex care să includă multiple componente, de la prelevarea mostrelor și analiza ADN la gestionarea și partajarea datelor, concepute să gestioneze și să analizeze profilurile ADN recoltate la locul faptei, de la bănuiți și din alte surse.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Având în vedere rolurile și atribuțiile stabilite de legislația privind înregistrarea genetică judiciară, procesul penal și procedura de cercetare a infracțiunilor, activitatea experților judiciari, gestionarea resurselor informaționale de stat și a registrelor publice, proiectul are drept scop fortificarea capacităților instituțiilor naționale de expertiză judiciară astfel ca acestea să-și sporească eficiența instituțională și să poată presta servicii de calitate, prin dezvoltarea unui sistem de gestionare a dosarelor de expertiză judiciară, care să asigure inter-conectivitatea cu sistemele altor instituții din domeniul justiției.

Astfel, proiectul propus conține următoarele prevederi:

- instituie „Registrul de stat al datelor genetice”;
- aprobă conform anexei nr. 1 Conceptul Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice”, care prevede:
 - modul de utilizare, obiectivul, instituie principiile de funcționare, cadrul normativ al SI RSDG;
 - spațiul funcțional al SI RSDG (automatizarea proceselor, funcțiile de bază, contururile funcționale);
 - structura organizațională a SI RSDG (părțile interesate în exploatarea sistemului și partajarea rolurilor subiecților sistemului informațional);
 - documentele SI RSDG (documente de intrare, care sunt fundamentale pentru introducerea datelor în sistem, documente de ieșire, obținute în urma funcționării sistemului și documente tehnologice);
 - spațiul informațional al SI RSDG (lista obiectelor informaționale, structura identificatorului);
 - spațiul tehnologic al SI RSDG (arhitectura bazei de date criminalistice ADN, furnizorii de date în calitate de partener de interoperabilitate, obiectele informaționale și scenariile de bază);
 - asigurarea securității informaționale a SI RSDG;
 - aprobă conform anexei nr. 2 Regulamentul privind modul de ținere a Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice”, care prevede:
 - subiecții raporturilor juridice în domeniul creării, exploatării și utilizării SI RSDG (proprietarul, posesorul, deținătorul și administratorul tehnic, registratorii, furnizorii de date, utilizatorii datelor sistemului);

- drepturile și obligațiile subiecților la crearea, exploatarea și utilizarea SI RSDG;
- ținerea și asigurarea funcționării SI RSDG;
- regimul juridic de utilizare a datelor din SI RSDG;
- interacțiunea cu alte sisteme informaționale și cu sistemele informaționale partajate;
- asigurarea protecției și securității informației SI RSDG;
- asigurarea controlului intern și extern și responsabilitatea SI RSDG.

Reieșind din pct. 9 subpct. 9.8 din Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, precum și a termenului de realizare care urmează a fi în Trimestrul III, prezenta hotărâre urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (pct. 6 din proiectul de hotărâre).

5. Fundamentarea economico-financiară

Crearea, implementarea și dezvoltarea SI RSDG se va efectua din mijloacele proiectului „Îmbunătățirea eficienței și accesului la justiție în Republica Moldova”, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, cu sprijinul financiar al Suediei.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de hotărâre a Guvernului se integrează organic în sistemul legislației. Astfel, proiectul de act normativ este corelat și întocmit în temeiul art. 7 alin. (1) din Legea nr. 235/2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară.

Aprobarea proiectului nu presupune modificarea altor acte normative și nu va implica intervenția legislativă (amendarea) ulterioară în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-a-guvernului-pentru-aprobarea-conceptului-sistemului-informational-registrul-de-stat-al-datelor-genetice-si-a-regulamentului-cu-privire-la-organizarea-si-functionarea-sistemului-informational-registrul-de-stat-al-datelor-genetice/10650>

La fel, proiectul și nota informativă la proiect urmează a fi plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul Transparența / Consultări publice cu indicarea persoanei responsabile de recepționarea recomandărilor din partea părților interesate, precum și a datelor de contact ale acesteia.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar de stat

Igor TROFIMOV